

Dosarul nr.3ra-1008/17

Instanța de fond: Judecătoria Centru, mun. Chișinău – S. Stratan,
Instanța de apel: CA Chișinău – L. Bulgac, D. Manole, G. Dașchevici,

ÎNCHEIERE

13 septembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Iulia Sîrcu,
Luiza Gafton, Maria Ghervas,

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Valentina Morozenco,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată declarată de către Valentina
Morozenco împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind recunoașterea
ilegală a refuzului, obligarea la recalcularea și achitarea pensiei pentru limită de
vârstă, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din data de 06 aprilie 2017, prin care
s-a admis apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, s-a casat hotărârea
Judecătoria Centru, mun. Chișinău din data de 18 iulie 2016 cu emiterea unei
hotărâri noi privind respingerea acțiunii,

C O N S T A T Ă :

Valentina Morozenco la data de 24 august 2015 s-a adresat cu cerere de chemare
în judecată în ordinea contenciosului administrativ cu concretizările ulterioare
împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale (*în continuare CNAS*), prin care a
solicitat instanței: recunoașterea ilegalității refuzului CNAS nr. M-1194/15 din 30
iulie 2015 privind recalcularea pensiei, obligarea CNAS să recalculeze și să achite
reclamantei pensia pentru limită de vârstă începând cu data de 01 martie 2016 în
mărime de 2 567, 68 lei cu indexările viitoare care vor fi, obligarea CNAS la
achitarea sumei de 297,68 lei cu titlul de prejudiciu material cauzat prin calcularea
eronată a pensiei pentru limită de vârstă, repararea prejudiciului moral în mărime de
50 000 lei și încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5 000 lei (f.d.
43-47).

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat, că începând cu data de 25 octombrie
2014 beneficiază de pensie parțială pentru limită de vârstă pentru un stagiul de
cotizare de 24 ani și 6 luni realizați până la 15 februarie 2001, dintre care 23 ani 5
luni până la 01 ianuarie 1999 și 01 ani 3 luni după 01 ianuarie 1999.

La calcularea și achitarea pensiei pentru limită de vârstă, CNAS nu a luat în
calcul toată perioada de activitate, în care aceasta a achitat contribuțiile stabilite, care
constituie 24 ani și 9 luni și din aceste motive, la data de 10 iulie 2015 reclamanta a
înaintat o cerere către CNAS, prin care a solicitat recalcularea și plata pensiei pentru
limită de vârstă, reieșind din stagiul de muncă pentru perioada 1975 – 1998 și

achitarea diferenței neprimite de aceasta la pensia pentru limită de vârstă, începând cu anul 1999, reieșind din baza de calcul, calculată pentru perioada 1975 – 1998.

Prin răspunsul din data de 30 iulie 2015 CNAS a respins cererea înaintată de Valentina Morozenco, motivând că conform prevederilor alin. 1) art. 53 al Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat pensia pentru limită de vârstă se determină prin cumularea drepturilor la pensie din perioada anterioară și cea posterioară intrării în vigoare a Legii (01 ianuarie 1999). Pentru perioada anterioară intrării în vigoare a legii (până la 01 ianuarie 1999) pensia se calculează pe baza coeficientului individual, care reprezintă raportul dintre suma salariului pentru oricare 60 luni consecutive din ultimii 15 ani de muncă realizată până la 01 ianuarie 1999 și suma salariului mediu pe țară pentru aceeași perioadă și se ia în calcul mărimea lui ce nu depășește coeficientul 5,0.

În opinia reclamantei CNAS a calculat pensia pentru limită de vârstă cu grave abateri de la formulele de calculare. Acest lucru se confirmă prin răspunsurile pârâtului nr. 2181/14, nr. 1194/15 și decizia nr. 5740, în care sunt indicate diferite perioade, diferite sume și alți factori importanți, fapt ce nu corespunde cu prevederile legale, din care considerente, începând cu 25 octombrie 2014 se prejudiciază dreptul reclamantei de a primi pensie pentru limită de vârstă în corespundere cu prevederile legale și în corespundere cu stagiul real activat/muncit și pentru care a achitat contribuții individuale de asigurări sociale.

Consideră că CNAS ilegal nu a luat în calcul 3 luni de zile: septembrie 1986, septembrie 1985 și decembrie 1989, dar care sunt confirmate prin descifrarea SA „Introsco” din 10 decembrie 2014 și nota Băncii Naționale din 10 decembrie 2014.

Indică, că prin acțiunile sale CNAS i-a cauzat și prejudiciu moral, prin gravitatea suferințelor psihice, manifestate prin sentimentele de neajutorare, complexul de inferioritate, de rușine, insatisfacție, de lipsirea de dreptul de a beneficia de toate înlesnirile în virtutea muncii efectuate pe întreaga perioadă a vieții.

Prin hotărârea Judecătorei Centru, mun. Chișinău din data de 18 iulie 2016 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată, s-a declarat ilegal refuzul CNAS nr. 1194/15 din 30 iulie 2015, s-a obligat CNAS să recalculeze Valentinei Morozenco pensia pentru limită de vârstă, cu includerea în stagiul de cotizare a lunii decembrie 1989, s-a obligat CNAS să-i achite Valentinei Morozenco pensia pentru limită de vârstă pentru perioada anterioară, reieșind din prejudiciul cauzat acesteia ca urmare a neincluserii în stagiul de cotizare a lunii decembrie 1989, s-a încasat de la CNAS în beneficiul Valentinei Morozenco suma de 2 500 lei cu titlul de cheltuieli pentru asistență juridică, pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral s-a respins ca fiind neîntemeiată (f.d. 134,136-141).

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 06 aprilie 2017 a admis apelul declarat de CNAS, a casat hotărârea Judecătorei Centru, mun. Chișinău din data de 18 iulie 2016, a emis o hotărâre nouă prin care a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Valentina Morozenco (f.d. 176, 177-186).

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la data de 18 iulie 2017 Valentina Morozenco a declarat recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe (f.d. 189-194).

În motivarea recursului recurenta a indicat, că instanța de apel eronat a apreciat circumstanțele de fapt și argumentele aduse de către acesta în susținerea poziției sale, de asemenea a interpretat eronat legea, fapt ce a dus la emiterea deciziei contestate.

Materialele cauzei atestă, că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 06 aprilie 2017, expediată în adresa participanților la proces la data de 07 iunie 2017, confirmare privind recepționarea acesteia la materialele dosarului lipsește.

În aceste circumstanțe recursul depus de către Valentina Morozenco la data de 18 iulie 2017, se consideră a fi depus în termen.

Examinând temeiurile de admisibilitate ale recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia, că recursul declarat de către Valentina Morozenco este inadmisibil din considerentele ce preced.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs, completul Colegiului atestă, că recurenta indică argumente ce țin de dezacordul cu felul în care instanța de apel a apreciat înscrisurile probatorii și a constatat circumstanțele cauzei. Nu pot fi reținute ca temei de admisibilitate aceste argumente, deoarece țin de reaprecierea probelor, fapt inadmisibil în recurs.

Potrivit regulilor din Secțiunea a 2-a din Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Recursul exercitat conform secțiunii a 2 - a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procesual, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Astfel, completul Colegiului constată, că argumentele invocate în recurs nu pot constitui temei de casare a deciziei recurate, or, acesta nu se încadrează în cele expres stabilite la art. 432, al. 2, 3 și 4 CPC.

Potrivit prevederilor art. 432 al.1 CPC părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele 2 și 3 ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. 4 stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. 3 constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 al. 2, 3 și 4.

Totodată, potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, pe când în recursul declarat de către Valentina Morozenco asemenea aspecte nu se regăsesc.

În speță, completul Colegiului menționează, că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de judecată, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentei la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate în recurs nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, așa cum formal invocă recurenta și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Din considerentele menționate instanța de recurs ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Valentina Morozenco inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 270, 431 alin. 1, 433, lit. a), 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

DISPUNE :

Recursul declarat de către Valentina Morozenco se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Iulia Sîrcu

judecători

Luiza Gafton

Maria Ghervas